

KONVENCIJA O UKLANJANJU SVIH OBLIKA DISKRIMINACIJE ŽENA*

Države stranke ove Konvencije,

- konstatirajući da Povelja Ujedinjenih naroda potvrđuje vjeru u temeljna ljudska prava, u dostojanstvo i vrijednost ljudske osobe te u jednaka prava muškaraca i žena,
- konstatirajući da Opća deklaracija o ljudskim pravima potvrđuje načelo nedopustivosti diskriminacije i proglašava da su sva ljudska bića rođena slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima te da svakome pripadaju sva prava i slobode koje su tamo navedene, bez ikakvih razlika, uključujući i razliku na osnovi spola,
- konstatirajući da države stranke međunarodnih paktova o ljudskim pravima imaju obvezu osigurati jednaka prava muškaraca i žena u uživanju svih gospodarskih, socijalnih, kulturnih, građanskih i političkih prava,
- uzimajući u obzir međunarodne konvencije zaključene pod pokroviteljstvom Ujedinjenih naroda i specijaliziranih agencija koje promiču jednakost u pravima muškaraca i žena,
- konstatirajući također da rezolucije, deklaracije i preporuke usvojene od Ujedinjenih naroda i specijaliziranih agencija promiču jednakost u pravima muškaraca i žena,
- zabrinute, međutim da usprkos ovim različitim instrumentima i dalje postoji raširena diskriminacija žena,
- podsjećajući da diskriminacija žena krši načela jednakih prava i poštivanja ljudskog dostojanstva, predstavlja zapreku sudjelovanju žena pod istim uvjetima s muškarcima, u političkom, društvenom, gospodarskom i kulturnom životu svojih zemalja, sputava napredak društva i obitelji i čini puno težim potpuni razvoj sposobnosti žena da sudjeluju u službi svojih zemalja i čovječanstva,
- zabrinute da su u uvjetima siromaštva, ženama najmanje dostupni hrana, zdravlje, obrazovanje, obuka i zapošljavanje te druge potrebe,
- uvjerenе da će uspostava novog međunarodnog gospodarskog poretka utemeljenog na pravičnosti i pravednosti značajno pridonijeti promicanju jednakosti između muškaraca i žena,
- naglašavajući da je iskorjenjenje apartheida, svih oblika rasizma, rasne diskriminacije, kolonijalizma, neokolonijalizma, agresije, strane okupacije i dominacije te miješanja u unutarnje poslove država nužno za puno uživanje prava muškaraca i žena,
- potvrđujući da će jačanje međunarodnog mira i sigurnosti, popuštanje međunarodne napetosti, međusobna suradnja između svih država bez obzira na njihov društveni i gospodarski sustav, opće i potpuno razoružanje, posebice nuklearno razoružanje pod strogim i djelotvornim međunarodnim nadzorom, afirmacija načela pravednosti, jednakosti i uzajamne koristi u odnosima među zemljama i ostvarenje prava naroda pod stranom i kolonijalnom dominacijom i stranom okupacijom na samoodređenje i neovisnost, kao i poštivanje nacionalnog suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti, poticati društveni napredak i razvoj, te kao posljedica pridonijeti postizanju pune jednakosti između muškaraca i žena,
- uvjerenе da puni i cjelovit razvoj zemlje, blagostanje svijeta i razlog mira zahtijeva najveće sudjelovanje žena pod istim uvjetima s muškarcima na svim područjima,
- imajući na umu veliki doprinos žena blagostanju obitelji i razvoju društva, što do sada nije bilo u potpunosti priznato, društveno značenje majčinstva i ulogu oba roditelja u obitelji i u podizanju djece
- te svjesne da uloga žene u prokreaciji ne treba biti osnova za diskriminaciju, već da podizanje djece zahtijeva zajedničku odgovornost između muškaraca i žena i društva u cjelini,

- svjesne da je potrebno izmijeniti tradicionalnu ulogu muškaraca kao i ulogu žena u društvu i obitelji, kako bi se postigla puna jednakost između muškaraca i žena,
 - odlučne da primijene načela sadržana u Deklaraciji o uklanjanju diskriminacije žena te da u tu svrhu usvoje mjere potrebne za uklanjanje takve diskriminacije u svim njezinim oblicima i pojavama,
- suglasile su se o sljedećem:

DIO I.

Članak 1.

U svrhu ove Konvencije, izraz “diskriminacija žena” označava svaku razliku, isključenje ili ograničenje učinjeno na osnovi spola kojemu je posljedica ili svrha da ženama ugrozi ili onemogući priznanje, uživanje ili korištenje ljudskih prava i osnovnih sloboda na političkom, gospodarskom, društvenom, kulturnom, građanskom ili drugom području, bez obzira na njihovo bračno stanje, na osnovi jednakosti muškaraca i žena.

Članak 2.

Države članice osuđuju diskriminaciju žena u svim njezinim oblicima te su suglasne da svim odgovarajućim sredstvima i bez odgađanja, provode politiku uklanjanja diskriminacije žena i radi toga se obvezuju poduzeti:

- a) unijeti načelo jednakosti muškaraca i žena u svoje nacionalne ustave ili druge odgovarajuće zakone, ako to već nisu učinile, te osigurati, putem zakona ili drugim odgovarajućim mjerama, praktičnu primjenu tog načela;
- b) usvojiti odgovarajuće zakonske i druge mjere, uključujući sankcije kada je potrebno, kojima se zabranjuje svaka diskriminacija žena;
- c) uvesti pravnu zaštitu prava žena na jednakoj osnovi s muškarcima i preko nadležnih nacionalnih sudova i drugih javnih institucija osigurati uspješnu zaštitu žena od svakog postupka diskriminacije;
- d) uzdržati se od svakog postupka ili prakse diskriminacije žena i osigurati da javne vlasti i institucije postupaju u skladu s ovom obvezom;
- e) poduzeti sve odgovarajuće mjere radi uklanjanja diskriminacije žena od bilo koje osobe, organizacije ili poduzeća;
- f) poduzeti sve odgovarajuće mjere, uključujući i zakonodavne, radi izmjene ili ukidanja postojećih zakona, propisa, običaja i prakse, koji predstavljaju diskriminaciju žena;
- g) staviti izvan snage sve domaće kaznene odredbe kojima se diskriminiraju žene.

Članak 3.

Države članice poduzimaju u svim područjima, posebice u političkom, društvenom, gospodarskom i kulturnom području, sve odgovarajuće mjere, uključujući zakonodavne, za osiguravanje punog razvoja i napredovanja žena, kako bi im osigurale korištenje i uživanje ljudskih prava i temeljnih sloboda na osnovi jednakosti s muškarcima.

Članak 4.

1. Usvajanje, od strane država članica, privremenih posebnih mjera usmjerenih na ubrzanje de facto jednakosti između muškaraca i žena, ne smatra se diskriminacijom, kako je definirano u ovoj Konvenciji, ali ne smije ni na koji način imati za posljedicu zadržavanje

nejednakih ili posebnih mjerila; ove mjere prestaju se provoditi kada se ostvare ciljevi jednakosti u pogledu mogućnosti i tretmana.

2. Usvajanje posebnih mjera od strane država stranaka, uključujući i mjere sadržane u ovoj Konvenciji kojima je cilj zaštita majčinstva, ne smatra se diskriminacijom.

Članak 5.

Države stranke poduzimaju sve odgovarajuće mjere:

- a) radi izmjene društvenih i kulturnih obrazaca u ponašanju muškaraca i žena kako bi postigle uklanjanje predrasuda, običaja i svake druge prakse koja je utemeljena na ideji o podređenosti ili nadređenosti jednoga ili drugoga spola ili na stereotipnim ulogama muškaraca i žena;
- b) kako bi osigurale da obiteljski odgoj obuhvati i odgovarajuće shvaćanje majčinstva kao društvene uloge te priznanje zajedničke odgovornosti muškaraca i žena u odgoju i razvoju njihove djece, razumijevajući pri tome da u svim slučajevima treba prije svega voditi računa o interesima djece.

Članak 6.

Države stranke poduzimaju sve odgovarajuće mjere, uključujući i zakonodavne, radi suzbijanja svih oblika trgovanja ženama te iskorištavanja prostitucije žena.

DIO II.

Članak 7.

Države stranke poduzimaju sve odgovarajuće mjere radi uklanjanja diskriminacije žena u političkom i javnom životu zemlje, a posebice osiguravaju ženama, pod jednakim uvjetima kao i muškarcima, pravo da:

- a) glasaju na svim izborima i javnim referendumima i da mogu biti izabrane u sva tijela koja se biraju javnim izborima;
- b) sudjeluju u kreiranju i provedbi vladine politike i zauzimaju javne položaje te obavljaju sve javne dužnosti na svim razinama vlasti;
- c) sudjeluju u radu nevladinih udruga i udruženja koja se bave javnim i političkim životom u zemlji.

Članak 8.

Države stranke poduzimaju sve odgovarajuće mjere da osiguraju ženama, pod jednakim uvjetima kao muškarcima i bez ikakve diskriminacije, mogućnost predstavljanja svojih vlada na međunarodnoj razini, te sudjelovanja u radu međunarodnih organizacija.

Članak 9.

1. Države stranke priznaju ženama jednaka prava kao i muškarcima da steknu, promijene ili zadrže svoje državljanstvo. One posebice osiguravaju da sklapanje braka sa stranim državljaninom kao niti promjena državljanstva muža za trajanja braka, ne mijenja automatski državljanstvo žene, ostavlja je bez državljanstva ili prisiljava na državljanstvo muža.

2. Države stranke priznaju ženama jednaka prava kao i muškarcima u pogledu državljanstva njihove djece.

DIO III.

Članak 10.

Države stranke poduzimaju sve odgovarajuće mjere radi uklanjanja diskriminacije žena kako bi im osigurale jednaka prava kao i muškarcima u području obrazovanja, a posebice kako bi na osnovi jednakosti muškaraca i žena, osigurale:

- a) jednake uvjete za stvaranje karijere i profesionalno usmjeravanje, za pristup studijima i stjecanju diploma u obrazovnim ustanovama svih kategorija, kako u seoskim, tako i u gradskim sredinama; ova ravnopravnost osigurava se u predškolskom, općem, tehničkom, stručnom, te višem tehničkom obrazovanju i u svim vrstama profesionalnog usmjeravanja;
- b) pristup jednakim nastavnim programima, jednakim ispitima, nastavnom osoblju s kvalifikacijama iste razine te školskim prostorijama i opremi iste kvalitete;
- c) uklanjanje stereotipnog shvaćanja uloga muškaraca i žena na svim stupnjevima i u svim oblicima obrazovanja poticanjem zajedničkog obrazovanja i drugih vrsta obrazovanja koje pomažu postizanju tog cilja, a posebice, revizijom udžbenika i školskih programa te prilagođavanjem nastavnih metoda;
- d) iste mogućnosti korištenja stipendija i drugih vrsta pomoći za studije;
- e) iste mogućnosti pristupa programima permanentnog obrazovanja, uključujući programe za obrazovanje odraslih i programe funkcionalnog opismenjanja, posebice one usmjerene smanjenju svakog jaza u stupnju obrazovanja između muškaraca i žena u najkraćem mogućem vremenu.
- f) smanjenje postotka učenica koje prerano napuštaju školu te organizaciju programa za djevojčice i žene koje su prerano napustile školu;
- g) iste mogućnosti aktivnog bavljenja sportom i tjelesnim odgojem;
- h) pristup posebnim informacijama iz područja obrazovanja radi pomoći u osiguranju zdravlja i dobrobiti obitelji, uključujući informacije i savjete o planiranju obitelji.

Članak 11.

1. Države stranke poduzimaju sve odgovarajuće mjere radi uklanjanja diskriminacije žena u području zapošljavanja kako bi se na osnovi jednakosti muškaraca i žena osigurala ista prava, posebice:

- a) pravo na rad kao neotuđivo pravo svih ljudskih bića;
- b) pravo na iste mogućnosti zapošljavanja, uključujući primjenu istih kriterija za izbor u vezi sa zapošljavanjem;
- c) pravo na slobodan izbor zvanja i zaposlenja, pravo na unaprjeđenje, sigurnost zaposlenja i sve beneficije i uvjete koji proistječu iz rada te pravo na stručno osposobljavanje i prekvalifikaciju, uključujući pripravnički staž, više stručno osposobljavanje i povremeno dodatno osposobljavanje ;
- d) pravo na jednaku naknadu, uključujući beneficije, i na jednak tretman za rad jednake vrijednosti, kao i na jednak tretman pri ocjeni kvalitete rada;
- e) pravo na socijalnu sigurnost, posebice u slučaju umirovljenja, nezaposlenosti, bolesti, invalidnosti, starosti i druge nesposobnosti za rad, te pravo na plaćeni dopust;
- f) pravo na zdravstvenu zaštitu i sigurnost na radu, uključujući i očuvanje reproduktivnih funkcija.

2. Radi sprječavanja diskriminacije žena na osnovi braka ili majčinstva i osiguravanja njihova stvarnog prava na rad, države stranke poduzimaju odgovarajuće mjere:
 - a) zabranu, pod prijetnjom poduzimanja sankcija, davanja otkaza zbog trudnoće ili majčinskog dopusta i diskriminacije pri otpuštanju s posla zbog bračnog stanja;
 - b) uvode plaćeni majčinski dopust ili slične socijalne beneficije, bez gubitka ranijeg radnog mjesta, ranga ili socijalnih primanja;
 - c) potiču uspostavu potrebnih pomoćnih društvenih usluga, kako bi se roditeljima omogućilo usklađivanje obiteljskih obveza s radnim obvezama i sudjelovanje u javnom životu, posebice kroz poticanje i osnivanje te razvoj mreže ustanova za skrb o djeci;
 - d) pružaju posebnu zaštitu ženama tijekom trudnoće na onim radnim mjestima za koja je dokazano da su za njih štetna.
3. Zaštitno zakonodavstvo koje se odnosi na pitanja obuhvaćena u ovom članku povremeno će se preispitivati u svjetlu znanstvenih i tehnoloških spoznaja i prema potrebi će se revidirati, ukinuti ili produžiti.

Članak 12.

1. Države stranke poduzimaju sve odgovarajuće mjere radi uklanjanja diskriminacije žena u području zdravstvene zaštite kako bi osigurale, na osnovi jednakosti muškaraca i žena, dostupnost zdravstvenih usluga, uključujući one koje se odnose na planiranje obitelji.
2. Neovisno o odredbi iz stavka 1. ovog članka, države stranke osiguravaju ženama odgovarajuće zdravstvene usluge u vezi s trudnoćom, porođajem, razdobljem poslije porođaja, osiguravanjem besplatnih usluga kada je to potrebno, kao i odgovarajuće prehrane tijekom trudnoće i dojenja.

Članak 13.

Države stranke poduzimaju sve odgovarajuće mjere radi uklanjanja diskriminacije žena u drugim područjima gospodarskog i društvenog života kako bi na osnovi jednakosti muškaraca i žena, osigurali ista prava, a posebice:

- a) pravo na obiteljske beneficije;
- b) pravo na bankarske zajmove, hipoteke i druge vrste financijskih kredita;
- c) pravo na sudjelovanje u rekreativnim aktivnostima, sportu i svim oblicima kulturnog života.

Članak 14.

1. Države stranke uzimaju u obzir posebne probleme s kojima se suočavaju žene na selu, kao i značajnu ulogu koju žene imaju u gospodarskom opstanku svoje obitelji, uključujući njihov rad u nenaplatnim područjima gospodarstva te poduzimaju sve odgovarajuće mjere kako bi osigurale primjenu odredaba ove Konvencije na žene na selu.

2. Države stranke poduzimaju sve odgovarajuće mjere radi uklanjanja diskriminacije žena u seoskim područjima kako bi osigurale da one, na osnovi jednakosti muškaraca i žena, sudjeluju u razvoju sela i da od toga imaju koristi, posebice kako bi osigurale tim ženama pravo na:

- a) sudjelovanje u izradi i primjeni planova razvoja na svim razinama;
- b) pristup odgovarajućim ustanovama zdravstvene zaštite, uključujući informacije, savjetovanje i usluge o planiranju obitelji;
- c) izravno korištenje programa socijalne sigurnosti;

- d) stjecanje svih vrsta obuke i obrazovanja, formalnog i neformalnog, uključujući ono koje se odnosi na funkcionalno opismenjavanje, kao i, inter alias, beneficije od svih usluga lokalne zajednice radi proširenja njihovih tehničkih znanja;
- e) organiziranje grupa za samo-pomoć i zadruga kako bi ostvarile jednak pristup gospodarskim mogućnostima kroz zapošljavanje ili samozapošljavanje;
- f) sudjelovanje u svim aktivnostima lokalne zajednice;
- g) pristup poljoprivrednim kreditima i zajmovima, tržišnim ustanovama, odgovarajućoj tehnologiji i jednakom tretmanu u zemljišnoj i agrarnoj reformi, kao i u programima za ponovno naseljavanje zemlje;
- h) uživanje odgovarajućih životnih uvjeta, posebice u svezi sa stanovanjem, higijenskim uvjetima, opskrbi električnom energijom i vodom, prometom i vezama.

DIO IV.

Članak 15.

1. Države stranke priznaju ženama ravnopravnost s muškarcima pred zakonom.
2. Države stranke priznaju ženama jednaku pravnu sposobnost u građanskim stvarima kao i muškarcima i daju im jednake mogućnosti da se njome koriste. One posebno daju ženama jednaka prava na sklapanje ugovora i upravljanje imovinom i tretiraju ih jednako u svim stadijima postupka pred sudovima.
3. Države stranke suglasne su da se svi ugovori i svi drugi privatni instrumenti bilo koje vrste, čije je pravno djelovanje usmjereno na ograničenje pravne sposobnosti žena, smatraju ništavnim i nevažećim.
4. Države stranke priznaju ženama i muškarcima ista prava u pogledu zakona u vezi s kretanjem osoba i slobodom izbora mjesta boravišta i prebivališta.

Članak 16.

1. Države stranke poduzimaju sve odgovarajuće mjere radi uklanjanja diskriminacije žena u svim pitanjima koja se odnose na brak i obiteljske odnose, a posebice osiguravaju, na osnovi jednakosti muškaraca i žena:
 - a) jednako pravo na sklapanje braka;
 - b) jednako pravo na slobodan izbor supružnika i sklapanje braka samo po slobodnoj volji i uz slobodan i pun pristanak;
 - c) jednaka prava i odgovornosti za vrijeme trajanja braka i pri njegovu razvodu;
 - d) jednaka prava i obveze roditelja, neovisno o njihovom bračnom statusu, u pitanjima koja se odnose na njihovu djecu; u svim slučajevima interesi djece moraju biti na prvom mjestu;
 - e) jednaka prava na slobodno i odgovorno odlučivanje o broju i razmaku između svoje djece, te pristup informacijama, obrazovanju i sredstvima koja im omogućuju korištenje ovim pravima;
 - f) jednaka prava i odgovornosti u pogledu starateljstva, tutorstva, upravljanja imovinom i usvajanja djece ili sličnih instituta koji postoje u nacionalnom zakonodavstvu; u svim slučajevima interesi djece moraju biti na prvom mjestu;
 - g) jednaka osobna prava supruga i supruge, uključujući pravo na izbor prezimena, zvanja i zanimanja;

h) jednaka prava oba supružnika u pogledu vlasništva, stjecanja, upravljanja, uživanja i otuđivanja imovine, bez obzira na to obavlja li se ovo besplatno ili za materijalnu naknadu.

2. Zaruke i sklapanje braka djeteta nemaju nikakav pravni učinak, te se poduzimaju sve potrebne mjere, uključujući zakonodavne, radi utvrđenja najnižih godina života za sklapanje braka, te uvođenje obveze upisa braka u službeni registar.

DIO V.

Članak 17.

1. Radi praćenja napretka ostvarenog u primjeni ove Konvencije osniva se Odbor za uklanjanje diskriminacije žena (u daljem tekstu Odbor), koji pri stupanju Konvencije na snagu ima osamnaest, a nakon ratifikacije ili pristupa Konvenciji trideset i pet države članice, od dvadeset i tri stručnjaka visokog moralnog ugleda i stručnosti za područje na koje se odnosi ova Konvencija. Stručnjake biraju države članice među svojim državljanima i oni djeluju u osobnom svojstvu, uzimajući u obzir ravnomjernu zemljopisnu raspodjelu i predstavljanje raznih oblika civilizacije kao i glavnih pravnih sustava.
2. Članovi Odbora biraju se tajnim glasovanjem s liste osoba koju su predložile države članice. Svaka država članica može predložiti jednog svojeg državljanina.
3. Prvi izbori održavaju se šest mjeseci nakon stupanja na snagu ove Konvencije. Najmanje tri mjeseca prije datuma svakih izbora glavni tajnik Ujedinjenih naroda upućuje poziv državama članicama da podnesu svoje prijedloge u roku dva mjeseca. Glavni tajnik priprema listu svih na taj način predloženih osoba po abecednom redu, s nazivima država članica koje su ih predložile, i dostavlja je državama članicama.
4. Izbori za članove Odbora održavaju se na sastanku država članica koji saziva glavni tajnik Ujedinjenih naroda u sjedištu Ujedinjenih naroda. Na tom sastanku, na kojemu kvorum čine dvije trećine država članica, osobe izabrane u Odbor bit će oni kandidati koji dobiju najveći broj glasova i apsolutnu većinu glasova prisutnih predstavnika država članica koji glasaju.
5. Članovi Odbora biraju se na mandat od četiri godine. Međutim, mandat deveterice članova koji budu izabrani na prvom glasovanju istječe nakon dvije godine; odmah nakon prvih izbora predsjednik Odbora će ždrijebom izabrati imena ove deveterice članova.
6. Izbori za pet dodatnih članova Odbora održat će se u skladu s odredbama stavaka 2., 3. i 4. ovog članka, nakon trideset i pete ratifikacije ili pristupa. Mandat dvoje dodatnih članova Odbora izabranih tom prigodom istječe nakon dvije godine. Ova dva člana bira predsjednik Odbora ždrijebom.
7. Za popunu povremenih praznih mjesta, država članica čijem je stručnjaku prestao mandat kao članu Odbora, imenuje drugog stručnjaka među svojim državljanima, podložno odobrenju Odbora.
8. Članovi Odbora, uz suglasnost Opće skupštine, primaju nagrade iz sredstava Ujedinjenih naroda pod uvjetima koje odredi Opća skupština, uzimajući u obzir značaj odgovornosti Odbora.

9. Glavni tajnik Ujedinjenih naroda osigurava potrebno osoblje i uvjete za uspješno obavljanje dužnosti Odbora prema ovoj Konvenciji.

Članak 18.

1. Države stranke obvezuju se glavnom tajniku Ujedinjenih naroda podnijeti, radi razmatranja od strane Odbora, izvješće o zakonodavnim, sudskim, upravnim ili drugim mjerama, koje su usvojile radi primjene odredbi ove Konvencije, te o napretku ostvarenom u tom pogledu:
 - a) u roku od godinu dana od stupanja na snagu Konvencije u dotičnoj državi;
 - b) nakon toga najmanje svake četiri godine te nadalje kada to Odbor zatraži.
2. U izvješćima mogu navesti čimbenike i teškoće koji utječu na stupanj izvršavanja obveza prema ovoj Konvenciji.

Članak 19.

1. Odbor usvaja svoj Poslovnik o radu.
2. Odbor bira svoje dužnosnike na dvogodišnji mandat.

Članak 20.

1. Odbor se obično sastaje u razdoblju od ne više od dva tjedna godišnje kako bi razmotrio izvješća podnesena u skladu s člankom 18. ove Konvencije.
2. Sastanci Odbora obično se održavaju u sjedištu Ujedinjenih naroda ili bilo kojem drugom prikladnom mjestu koje odredi Odbor.

Članak 21.

1. Odbor, preko Gospodarskog i socijalnog vijeća, godišnje izvještava Opću skupštinu Ujedinjenih naroda o svojem radu i može davati prijedloge i opće preporuke na osnovi razmatranja izvješća i informacija koje je primio od država stranaka. Takvi prijedlozi i opće preporuke unose se u izvješće Odbora zajedno s eventualnim očitovanjima država stranaka.
2. Glavni tajnik dostavlja izvješća Odbora Komisiji o položaju žena, radi njezina informiranja.

Članak 22.

Specijalizirane agencije ovlaštene su biti predstavljene pri razmatranju primjene onih odredaba ove Konvencije koje spadaju u njihov djelokrug aktivnosti. Odbor može pozvati specijalizirane agencije da podnesu izvješća o primjeni odredaba Konvencije u područjima koja su u njihovu djelokrugu aktivnosti.

DIO VI.

Članak 23.

Ništa u ovoj Konvenciji neće utjecati na bilo koje odredbe koje su povoljnije za postizanje avnopravnosti između muškaraca i žena koje mogu biti sadržane u:

- a) zakonodavstvu države stranke, ili
- b) bilo kojoj drugoj međunarodnoj konvenciji, ugovoru ili sporazumu koji je na snazi u toj državi.

Članak 24.

Države stranke obvezuju se usvojiti sve potrebne mjere na nacionalnoj razini usmjerene na puno ostvarenje prava priznatih u ovoj Konvenciji.

Članak 25.

1. Ova Konvencija otvorena je za potpisivanje svim državama.
2. Glavni tajnik Ujedinjenih naroda određen je za depozitara ove Konvencije.
3. Ova Konvencija podliježe ratifikaciji. Isprave o ratifikaciji polažu se kod glavnog tajnika Ujedinjenih naroda.
4. Ova Konvencija otvorena je za pristupanje svim državama. Pristupa se polaganjem isprave o pristupu kod glavnog tajnika Ujedi njenih naroda.

Članak 26.

1. Zahtjev za izmjenu ove Konvencije može podnijeti svaka država stranka u svako vrijeme priopćenjem u pismenom obliku upućenom glavnom tajniku Ujedinjenih naroda.
2. Opća skupština Ujedinjenih naroda odlučuje o eventualnim koracima koje treba poduzeti u svezi s takvim zahtjevom.

Članak 27.

1. Ova Konvencija stupa na snagu tridesetog dana od dana polaganja kod glavnog tajnika Ujedinjenih naroda dvadesete isprave o ratifikaciji ili pristupu.
2. Za svaku državu koja ratificira ovu Konvenciju ili joj pristupi nakon polaganja dvadesete isprave o ratifikaciji ili pristupu, Konvencija stupa na snagu tridesetog dana od dana polaganja njezine isprave o ratifikaciji ili pristupu.

Članak 28.

1. Glavni tajnik Ujedinjenih narod prima i dostavlja svim državama tekst rezervi koje države stave pri ratifikaciji ili pristupu.
2. Rezerva koja nije spojiva s predmetom i svrhom ove Konvencije nije dopuštena.
3. Rezerve se mogu povući u svako doba priopćenjem u tom smislu upućenom glavnom tajniku Ujedinjenih naroda, koji o tome obavještava sve države. Takvo priopćenje stupa na snagu od datuma njegova primitka.

Članak 29.

1. Svaki spor između dviju ili više država stranaka u svezi s tumačenjem ili primjenom ove Konvencije koji se ne riješi pregovorima, podnosi se na zahtjev jedne od njih na arbitražu. Ako se u roku šest mjeseci od datuma zahtjeva za arbitražu države stranke ne uspiju složiti o organizaciji arbitraže, svaka od tih stranaka može se obratiti Međunarodnom sudu pravde radi rješavanja spora zahtjevom koji se podnosi u skladu sa Statutom Suda.

2. Svaka država stranka može pri potpisivanju ili ratificiranju ove Konvencije ili pri pristupu Konvenciji izjaviti da se ne smatra vezanom sa stavkom 1. ovog članka. Druge države stranke neće biti vezane s tim stavkom u odnosu prema svakoj državi stranci koja je izjavila takvu rezervu.
3. Svaka država stranka koja je stavila rezervu u skladu sa stavkom 2. ovog članka može u svako doba povući rezervu priopćenjem glavnom tajniku Ujedinjenih naroda.

Članak 30.

Ova Konvencija, čiji su tekstovi na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španjolskom jednako vjerodostojni, položiti će se kod glavnog tajnika Ujedinjenih naroda. U potvrdu navedenog dolje potpisani, propisno ovlašteni u tu svrhu, potpisali su ovu Konvenciju.

**prevela dr. Dubravka Šimonović*